

ΣΙΣΣΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ-ΒΑΛΙΟΥΛΗ

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

ΕΞΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Ανακαίνηση Μνήμης
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ράνια Ζωίδου
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη
Copyright © 2013 Εκδόσεις Έξη

ISBN 978-618-80819-1-8

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ΣΙΣΣΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ-ΒΑΛΙΟΥΛΗ

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

Εκδόσεις Έξη

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Σε όσους μπορούν να μετουσιώνουν
τη θλίψη τους σε δημιουργία.

Στον Στέργιο και στην Εύα.

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Ένιωθε πίσω του εκείνους τους ξυλοπόδαρους παλιάτσους να τον ακολουθούν. Αισθανόταν την ανάσα τους έντονη στο σβέρκο του, δυνατή, να εισχωρεί στα μαλλιά του και να τα σπρώχνει μπροστά. Ούτε που αναρωτήθηκε για το παράλογο της κατάστασης, αυτός τόσος δα μικρός κοντά τους, ενώ εκείνοι θεόρατοι πίσω του, να φτάνει η αύρα τους τόσο χαμηλά. Έτσι κι αλλιώς στο όνειρο παράλογα είναι όλα. Κι όμως, όσα συμβαίνουν εκεί, βιώνονται σαν αληθινά και είναι όλα πιθανά. Προσπαθούσε να τρέξει, μα δεν μπορούσε, σαν να είχε βαρίδια στα πόδια του. Οι ξυλοπόδαροι πλησίαζαν, μα δεν τον έφταναν κι ούτε επρόκειτο να τον φτάσουν, γιατί ο εφιάλτης θα τελείωνε και θα έχανε το νόημά του. Το υποσυνείδητό του ήθελε έτσι ακριβώς τον εφιάλτη του: να τον κυνηγούν οι παράξενοι εκείνοι τύποι. Το τέλος, όσο τραγικό κι αν ήταν, ακόμα κι αν κατέληγε σε κανιβαλισμό, θα τον λύτρωνε από τη φρικτή διαδικασία ν' αγνοεί τους λόγους αυτής της παράλογης τρεχάλας.

Ο γδούπος από τα ξύλινα πόδια δυνάμωσε τόσο, που του τρυπούσε το τύμπανο. Έκρυψε μηχανικά το κεφάλι του κάτω από το μαξιλάρι, μια κίνηση που, αν τη συνειδητοποιούσε, θα γελούσε με τον παραλογισμό της. Ωστόσο στην πραγματικότητα μάλλον σωστά έπραξε, γιατί κάπως

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ο γδούπος περιορίστηκε, αλλά δυνάμωσε πολύ γρήγορα πάλι, οπότε άνοιξε τα μάτια για να νιώσει οριστικά την κατάσταση. Ο εφιάλτης έγινε αυτόματα παρελθόν, ζωντανός όμως ακόμα, αφού οι γδούποι συνέχισαν να ακούγονται. Οι θόρυβοι έρχονταν από το παράθυρο μαζί με φωνές που δυνάμωναν. Ανδρικές φωνές έδιναν κάποιες εντολές, ενώ κάτι σαν πέπλο απομόνωνε το φως σιγά σιγά, αφήνοντας στο δωμάτιο μια υποψία πράσινου χρώματος.

Τώρα μπερδεύτηκε στ' αλήθεια, γιατί συνειδητοποίησε μόλις προ ολίγων δευτερολέπτων ότι είχε βγει από τ' όνειρό του και τώρα έμπαινε σ' ένα καινούριο. Γιατί τι άλλο θα μπορούσε να ήταν, παρά ένα καινούριο όνειρο σε πράσινο χρώμα; Έκανε να σηκωθεί ξεχνώντας ακόμα και τις πατερίτσες του, όμως καθηλώθηκε στο κρεβάτι, γιατί η κατάστασή του δεν του επέτρεπε τίποτα περισσότερο και γιατί δυο φιγούρες σαν σκιές φάνηκαν πίσω απ' τις κουρτίνες στο μπαλκόνι του. Πήδηξαν απ' τα κάγκελα κι έσκυψαν χαμηλά φωνάζοντας προς τα κάτω σε κάποιους που προφανώς τους άκουγαν.

Επιτέλους ο εγκέφαλός του ενεργοποιήθηκε, ως δια μαγείας αποκαλύφθηκε το μυστήριο σε όλο του το μεγαλείο και αυτόματα έπαψε να είναι μυστήριο: υπήρχε μια απόλυτα λογική εξήγηση που φώτισε τα πράγματα και τα τοποθέτησε στη σειρά και τη θέση που τους άρμοζε. *Θα βάψουν την οικοδομή*, σκέφτηκε. Μόλις τώρα θυμήθηκε την απόφαση της γενικής συνέλευσης και μαζί όλο το μπάχαλο και την ασυνεννοησία που τη συνόδευε πριν από δύο μήνες περίπου. Καθόταν στο τελευταίο σκαλοπάτι της εισόδου και παρακολουθούσε τις κυρίες να ωρύονται για το ένα και για το άλλο, φώναζαν όλες μαζί, δεν άκουγε η μια την άλλη. Έβλεπε

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

τα χείλη ν' ανοιγοκλείνουν, τα χέρια ν' ανεβοκατεβαίνουν, κάπου κάπου να παίζουν με τα κολιέ που φορέθηκαν επίτηδες για μια ιδιαίτερη παρουσία σ' ένα άχαρο σκηνικό μιας εισόδου πολυκατοικίας. Το προσεγμένο ντύσιμο παρέπεμπε σ' ένα ιδιαίτερο status ζωής. Έδινε μιαν υποτιθέμενη αξιοπρέπεια στο υπονοούμενο διαμέρισμα, τακτοποιούσε τις εικασίες για τον προσωπικό χώρο, παρέπεμπε σε μια ιδιαίτερα νοικοκυρεμένη και αστική άποψη περί διαμονής.

Οι άντρες απουσίαζαν, άφηναν το προνόμιο της εκπροσώπησης στις συζύγους κι εκείνες απολάμβαναν το κεκτημένο με ιδιαίτερο ζήλο σαν αναφαίρετο και αδιαπραγμάτευτο δικαίωμα, ρίχνοντας μάλιστα βλέμματα γεμάτα καχυποψία στους τρεις αρσενικούς που παραβρίσκονταν αμήχανοι στη συγκέντρωση. Οι δύο ηλικιωμένοι, ο ένας δεν άκουγε καλά και τέντωνε το αφτί του να συλλάβει το νόημα των όσων διαμείβονταν, ο άλλος προσπαθούσε ν' ακουστεί και να βάλει κάποια τάξη στο χάος, επαναλαμβάνοντας κάθε τόσο «κυρίες μου ησυχάστε, δεν ακούγεστε». Μάταια βέβαια. Ενώ ο τρίτος ήταν ο ακαθόριστης ηλικίας κύριος που, μισοκρυμμένος στο τελευταίο σκαλί, παρακολουθούσε αμέτοχος και λειτουργούσε αυτήν τη στιγμή σαν ανάμνηση της εικόνας του εαυτού του.

Το διαμέρισμα, σκεφτόταν τότε, είναι ο χώρος που μεσολαβεί ανάμεσα σε ορισμένους τοίχους που περικλείουν τις μυρωδιές και τα χρώματα, τα έπιπλα και τις ανάσες, το γούστο εκείνων των ανθρώπων που τα υποστηρίζουν. Όσοι μιλούσαν εκ μέρους τους και κατ' εντολή τους, τους έδιναν εκείνες τις ώρες φωνή δια μέσω των εκπροσώπων τους, ενώ ο ίδιος προσπαθούσε να τ' αναπαραστήσει στις εκδοχές που

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

του παρείχε η φαντασία του, υποταγμένη στις χειρονομίες, τα ρούχα και τις φωνές των κυρίων τους.

Έτσι είναι, σκεφτόταν, *ζούμε στην εποχή των υπονοούμενων, των υποτιθέμενων, των αντιπροσώπων και των εκπροσώπων, των πραγμάτων που εκλαμβάνονται όπως έμμεσα παρουσιάζονται και που γίνονται αντιληπτά ακόμα κι όταν ιδωθούν, με την εικόνα και όχι με το είναι τους. Το διαμέρισμα, θα μου πείτε, κείται και είναι αυτό που είναι. Όμως κατά πόσο υποστηρίζει την οντότητά του, αφού θα αρκούσε να προσδιοριστεί ως χώρος ανάμεσα σε τοίχους κι ωστόσο επιμένει να είναι όλα εκτός από αυτό, κουβαλώντας την επέμβαση του ιδιοκτήτη του, σε βαθμό μάλιστα που δεν μπορεί να νοηθεί χωρίς αυτήν; Άδειο θεωρείται αυτόματα γυμνό, σαν να είναι προορισμένο να επιβεβαιώνεται μόνον όταν προβάλλεται ως ο συγκεκριμένος χώρος των ανθρώπων που το κατοικούν.*

Παλιά οικοδομή, ψηλοτάβανη, με κολόνες, αετώματα και γύψινα στολίδια στις οροφές των μπαλκονιών, παράθυρα βαριά, πλαισιωμένα με ξύλινα χωρίσματα, με εσοχές και εξοχές, παντζούρια με περσίδες, ξεχαρβαλωμένα τα περισσότερα, σκασίματα, ρωγμές στους τοίχους, μουντζούρες και καπνιά από τα καυσαέρια παντού. Οικοδομή παλιά, γεμάτη ιστορίες και γοητεία, μια παράξενη γοητεία που την εξέπεμπε απ' το μεράκι εκείνων που την έχτισαν κι ας ρήμαξε απ' τα χρόνια που τη βάρυναν κι απ' την αδιαφορία των ενοίκων που την άφησαν να περιφέρει τη φθορά και την κατάντια της.

Έφτασε το απροχώρητο, οι σοβάδες κατέρρεαν κι έσκαγαν στο πεζοδρόμιο, πάλι καλά που δεν σακάτεψαν ακόμα κάποιον ανίδεο περαστικό. Τα μάρμαρα ξεκόλλησαν σε

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

αρκετά σημεία, κίνδυνος-θάνατος πια, κι αποφάσισαν να συνέλθουν οι ένοικοι, να πάρουν αποφάσεις για να μην έχουν ευθύνες από τυχόν δυσάρεστα απρόοπτα.

Ο άντρας που έβλεπε όνειρο κι ύστερα θυμόταν τον εαυτό του καθισμένο στο τελευταίο σκαλί της εισόδου, σκεφτόταν, γιατί του άρεσε να σκέφτεται προσπαθώντας να βλέπει πίσω και πέρα από τα πράγματα, ν' αναζητά τις αιτίες που τα οδηγούν εδώ ή εκεί. Έτσι λοιπόν, θυμόταν καθισμένος στο κρεβάτι του, λουσμένος στο απαλό πράσινο φως, πως σ' εκείνη τη συνέλευση πήραν επιτέλους την απόφαση να βάψουν την πολυκατοικία τους, να επιδιορθώσουν και ν' αποκαταστήσουν τις φθαρμένες γωνίες των μπαλκονιών, να κολλήσουν τα μάρμαρα και ν' αλλάξουν τα παντζούρια που είχαν ρημάξει.

Κατόρθωσαν να συνεννοηθούν στο ότι η οικοδομή δεν θα έπρεπε να χάσει τον χαρακτήρα και την προσωπικότητά της, το στυλ της, όπως σωστά επισημάνθηκε από την ηλικιωμένη αριστοκρατικής καταγωγής κυρία. Άφησαν τον τελευταίο λόγο στη νέα επιτροπή να διαλέξει τα χρώματα, αφού όμως συμβουλευόταν μια πρώην συνένοικο διακοσμήτρια, η οποία βέβαια είχε επαγγελματικό και προσωπικό γούστο και δεν θα ζητούσε αμοιβή για την πολύτιμη επέμβασή της. Το οικονομικό ήταν το μεγάλο αγκάθι· ήξεραν όλοι το καλύτερο, ήθελαν όμως το οικονομικότερο, ασυμβίβαστα πράγματα δηλαδή.

Ο ένας από τους κυρίους χτύπησε απροσδόκητα το χέρι στο πρόχειρο τραπέζι του θυρωρείου με δύναμη και το κοινό πάγωσε, στράφηκε προς το μέρος του και κρεμάστηκε άφωνο από τα χείλη του. Με τρεμάμενη φωνή από κούραση και αγανάκτηση είπε:

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

«Όλοι συμφωνούμε στο ότι η αναβολή των εργασιών είναι ανέφικτη, επομένως θα επιδιορθώσουμε την οικοδομή και θα τη βάψουμε σωστά, ώστε να μην χρειαστεί σύντομα να επαναλάβουμε τη δαπάνη. Δεν θα πρέπει να σκεφτούμε την οικονομία γιατί θα είναι εις βάρος μας. Το ακριβό είναι και φτηνό. Θα επιλέξουμε εκείνο το συνεργείο που θα εγγυηθεί την ποιότητα στα υλικά, την ευσυνειδησία και την εμπειρία των εργατών του. Αυτό θα το διαπιστώσουμε επισκεπτόμενοι οικοδομές που επισκευάστηκαν από τους ίδιους, παίρνοντας παράλληλα και τη γνώμη των επιτροπών τους που είχαν αναλάβει την επίβλεψη. Το κόστος, εάν δεν είναι υπερβολικό, αλλά υψηλότερο από άλλων που θα υστερούν σε ποιότητα υλικών και καθυστερήσεις, θα το πληρώσουμε χωρίς βαρυγκώμιες. Αγαπάμε το σπίτι μας και θα πρέπει να κάνουμε το καλύτερο γι' αυτό».

Σώπασε και για δευτερόλεπτα κανείς δεν μιλούσε. Ύστερα σηκώθηκε ένα βουητό, ψιθυριστό στην αρχή, που δυνάμωσε υπερβολικά μετά από λίγο. Αυτήν τη φορά συμφωνούσαν όλοι με όσα ειπώθηκαν, συγκινημένοι ιδιαίτερα απ' την τρυφερή διαπίστωση του προλαλήσαντα για τη συναισθηματική αντιμετώπιση του θέματος. Κάποια κυρία βούρκωσε μάλιστα, φυσώντας διακριτικά τη μύτη της στο χαρτομάντιλο που έκρυβε στο διπλωμένο μανίκι της. Έτσι, χάρη στον ηλικιωμένο συνιδιοκτήτη τους, υπέγραψαν τα πρακτικά με την απόφαση να μαζέψουν ένα ικανό ποσό ώστε να ξεκινήσουν τις εργασίες όσο το δυνατόν πιο σύντομα. Μεσολάβησε το ατύχημα, μέρες πάλευε στο νοσοκομείο με τους ορούς, τις επεμβάσεις, τον γύψο. Τα είχε ξεχάσει όλ' αυτά, μόλις προχθές γύρισε στο σπίτι του, δεν πρόλαβε να

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

καταλάβει, να συνειδητοποιήσει, να μάθει όσα μεσολάβησαν, να συνδεθεί με την πραγματικότητα, ν' αφήσει κατά μέρος τις ψευδαισθήσεις, να λειτουργήσει, να θυμηθεί, να οργανωθεί, ν' αποφασίσει. Η προσγείωση δύσκολη, με μια αναπηρία, τεράστιο πρόσθετο βάρος στην ήδη ρημαγμένη ζωή του κι αυτή η απροσδόκητη εισβολή στον εξωτερικό, ιδιωτικό ωστόσο χώρο ήταν ένα επιπλέον αποκρουστικό φορτίο, ένας εφιάλτης που τον τρόμαζε.

Στηρίχτηκε με δυσκολία στις πατερίτσες του κι έφτασε στο παράθυρο. Τράβηξε ελαφρά την κουρτίνα. Ένα πράσινο δίχτυ ανέβαινε και τέντωνε αργά αργά, πέρασε την οροφή του μπαλκονιού του και προχωρούσε φυλακίζοντας τα χρώματα του πρωινού, χλομιάζοντας τον ήλιο, σκιάζοντας την ορατότητα.

Ένιωσε μια πρόσκαιρη γαλήνη έχοντας επίγνωση της απομόνωσής του απ' τα βλέμματα των απέναντι. Μια θεόσταλτη διακριτική κουρτίνα τον έκανε αόρατο. Αυτό τον βόλευε τώρα ειδικά στην κατάστασή του, μια και θ' απέφευγε τις άμεσες ερωτήσεις, τα γεμάτα περιέργεια και οίκτο σχόλια. Δεν πρόλαβε ν' ανακουφιστεί από τις διαπιστώσεις του και, να δυο τύποι, ξανθοί, νεαροί, με χέρια γεμάτα μπογιές, σκαρφάλωσαν τη σκαλωσιά και πήδηξαν στο μπαλκόνι του. Μόλις που πρόλαβε ν' αφήσει την κουρτίνα για να γλιτώσει τις καλημέρες και τα λόγια με τους καινούριους επισκέπτες του. Η άλωση του ιδιωτικού του χώρου ήταν πλέον δεδομένη. Για ένα μεγάλο διάστημα θα μάθαινε να ζει με σκιές και θορύβους στην πιο ακατάλληλη φάση της ψυχολογίας και της διάθεσής του. Τους άκουγε να συνομιλούν δυνατά σε μια γλώσσα άγνωστη. Με κάτι γελούσαν

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

και χειρονομούσαν, ύστερα έσκυβαν κι άρπαζαν εργαλεία και κουβάδες μαζί με βούρτσες, σκαρπέλα και φτυάρια και τα πετούσαν στο μωσαϊκό με δύναμη. Είχε το προνόμιο του αθέατου θεατή, η κίνηση τον άλωνε και τον καθήλωνε η σβελτάδα και το κέφι τους που ήταν ασυμβίβαστο τελείως με τη βαριά χειρωνακτική δουλειά κάτω από έναν ήλιο που τους στόχευε ανελέητα.

Αρχές του Σεπτέμβρη, η ζέστη βαριά, βουτηγμένη στην αχλή του πρωινού κι ο ιδρώτας κυλούσε ήδη πάνω του και κολλούσε τη φανέλα στην πλάτη του. *Ένας καφές θα με συνεφέρει*, σκέφτηκε, μόνο που για να πραγματοποιήσει τη θέλησή του χρειαζόταν πια χρόνος πολύς και ιδιαίτερη εκπαίδευση. Ευτυχώς που ο φίλος του τον προμήθευσε με τα στοιχειώδη μόλις έφτασαν στο σπίτι προχθές το πρωί. Ο καφές προτεραιότητα και δυο τάπερ στο ψυγείο με μαγειρεμένο φαγητό για τις άμεσες ανάγκες. Ύστερα θα έβλεπε. «Εγώ είμαι εδώ», του είπε ο Δημήτρης, «μη διστάσεις, θα έρθω να σε βοηθήσω, τα απογεύματα είμαι ελεύθερος». «Ευχαριστώ», του απάντησε και τον έσφιξε στην αγκαλιά του κοντεύοντας να πέσει, αφού μηχανικά σήκωσε και την πατερίτσα μαζί με το χέρι του.

Βαρέθηκε να ζεστάνει το νερό, ένιωσε να χάνει το ενδιαφέρον του για όλα, μια παραίτηση σαν σύνθημα που κούρνιασε μέσα του, τον πολιόρκησε. Άνοιξε τη βρύση, ακουμπώντας με τους γοφούς στον νεροχύτη για να μοιράσει το βάρος και να ελευθερώσει την παλάμη του, γέμισε το ποτήρι νερό ως ψηλά κι αυτό σκούρυνε απ' τον στιγμιαίο καφέ που προηγήθηκε στον πάτο του. Ύστερα άδειασε λίγο υγρό για να έχει περιθώριο να σφίξει το πλαστικό

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ποτήρι ανάμεσα στα χείλη του, ώστε να το μεταφέρει ως πίσω στο σαλόνι χωρίς απρόοπτα. *Ένας καφές,* σκέφτηκε όταν σωριάστηκε στον καναπέ, *και θέλει τόσον χρόνο και ταλαιπωρία.* «Σκέψου τα υπόλοιπα φίλε μου!» μονολόγησε. Ωστόσο το τσιγάρο που άναψε μαζί με τον τονωτικό καφέ, τον χαλάρωσαν λίγο, τον ξύπνησαν και τον έκαναν να σκεφτεί πως ο άνθρωπος μπορεί με ελάχιστα πράγματα να ικανοποιηθεί έστω παροδικά. *Όταν τα βρίσκεις δύσκολα, αλλιώς τα εκτιμάς όσα πετυχαίνεις,* γέλασε με την κλισέ σκέψη του, που δεν έπαψε ωστόσο να είναι πέρα για πέρα αληθινή. *Από δω και πέρα πρέπει να προβλέπω και να οργανώνω τις επιθυμίες, τις σκέψεις και τις κινήσεις μου με φειδώ. Οικονομία χρόνου και επιθυμιών βέβαια. Θα επενδύσω στη γοητεία των απαραίτητων και θ' απαλλαγώ από τα περιττά. Ω, τι κέρδος ανέλπιστο, τι μάθημα ζωής!* σκέφτηκε και γέλασε με ειρωνεία. *Το σώμα θα γίνει υπηρέτης και μάλιστα πολύ διακριτικός του πνεύματος. Θα τρέφεται και θα κινείται στοιχειωδώς, τόσο όσο για να λειτουργεί και να εξυπηρετεί τις ανάγκες του μυαλού μου που θα έχει επιτέλους την πολυτέλεια να δημιουργεί.*

Αυτό ήταν εξάλλου και το όνειρό του, ο χρόνος. Δεν τον είχε ποτέ, τον αποζητούσε και ποτέ δεν προλάβαινε. Να που μέσα στην ατυχία του κέρδισε χρόνο, που του έκλεινε το μάτι και τον προσκαλούσε να τον εκμεταλλευτεί.

Ποιος χρόνος; ύστερα σκέφτηκε. *Εδώ χρειάστηκα μισή ώρα για να κάνω έναν καφέ, πόση θα χρειαστεί για να πλυθώ, να μαγειρέψω, να καθαρίσω! Θα πάρω μια γυναίκα για βοήθεια, μια φορά ίσως την εβδομάδα, να καθαρίζει, να ψωνίζει και να σιδερώνει. Τα υπόλοιπα θα είναι δική μου δουλειά.*

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Τόσες μέρες καθηλωμένος στο κρεβάτι του νοσοκομείου έβλεπε πολλά, είχε την πολυτέλεια να σκέφτεται –ένα ιδιαίτερο προνόμιο που τον έκανε να εκτιμήσει την κατάστασή του αλλιώς και κατάφερε λίγο να τον αποσπάσει από τη μιζέρια του. Ένα μειδίαμα διαγραφόταν δειλά στα χείλη του και μαρτυρούσε μια πρόσκαιρη ευφορία, που όταν του γινόταν αντιληπτή ήθελε να την καλύψει για να μην παρεξηγηθεί. Να παρεξηγηθεί! Από ποιόν; Από ποιους άραγε; Αυτοί που έμειναν στη ζωή του ήταν ελάχιστοι και ήταν φίλοι του. Οι κοντινοί του συγγενείς δεν υπήρχαν πια κι οι πιο μακρινοί τον είχαν από χρόνια ξεγράψει, μια που ο ίδιος δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ να καλλιεργήσει τις σχέσεις τους. Ένας αδερφός στην Αμερική, ο μόνος κρίκος στην αλυσίδα του αίματος, μακριά και τόσο απόμακρος!

Έρχονταν στη μνήμη του τα χέρια του, αυτά θυμόταν πάντα ο Σπύρος. Δούλευαν συνεχώς, ακόμα κι όταν μιλούσε, όταν διάβαζε, ή όταν άκουγε μουσική, έφτιαχναν πάντα κάτι, ακόμα κι αν δεν υπήρχε λόγος κάτι να φτιαχτεί, έβρισκαν μια κλωστή, ένα χαρτάκι κι έπαιζαν μαζί τους συνέχεια. Η ανάμνηση της κίνησης των χεριών του αδερφού του τον παράσερνε σιγά σιγά σε μια θαμπή εικόνα των χαρακτηριστικών του προσώπου του, πάντα παιδικού, κι ας τον είχε δει σχετικά πρόσφατα, μεγάλον πια, με πιο αραιά τα μαλλιά του, με γυαλιά κι ένα γέλιο που είχε την πηγή του σε άλλες εμπειρίες, κάπως παραποιημένο, όχι κακό κι άσχημο, όμως σίγουρα αλλιώτικο. Αυτός έμενε στο γέλιο που θυμόταν αμυδρά, με τη γλύκα της προσήλωσης σε όσα του έλεγε και που ποτέ δεν χόρταινε να του λέει, γιατί ο Νικόλας δεν βαριόταν, άκουγε, ήταν ο καλύτερος ακροατής του. Σαν να

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

τον βοηθούσε να μετουσιώσει τα λόγια του σε μικρές κατασκευές των δαχτύλων του, σαν μια αυτόματη μετάδοση σημάτων των εντυπώσεων σε τέχνη. Ο Σπύρος μαγευόταν από αυτές τις μικρές αναπαραστάσεις, τις μηχανικές, όχι όμως ασύνδετες με τον χείμαρρο των δικών του λόγων.

Νοστάλγησε αυτήν την ξεκάθαρη εικόνα του αδερφού του, ένιωθε πως θα τον ήθελε τώρα κοντά του, να τον ακούει να γκρινιάζει, να κλαίει, να τον βοηθάει. Όπως παλιά όμως, γιατί τώρα ήταν «κάπως» ο Νικόλας, πιο ομιλητικός, ωστόσο περισσότερο απόμακρος.

Ήρθε για λίγες μέρες μόνος, χωρίς τη γυναίκα του, ο Σπύρος δεν τη γνώρισε ποτέ. Έπρεπε τα κληρονομικά να τακτοποιήσουν, μιας μικρής περιουσίας που άφησε η μάνα τους όταν πέθανε. Γυρόφερνε μια πίπα στο στόμα, τα δόντια του είχαν μια ελαφριά κιτρινίλα, τον κοίταζε μ' εκείνο το εκστασιασμένο βλέμμα του που απέφευγε να εστιάσει κάπου, σαν να έβλεπε αλλού, ενώ εξηγούσε διαρκώς τα πράγματα όπως συνέβαιναν εκεί, σε σύγκριση με τα δικά τους εδώ, με μια κάποια ειρωνεία, ίσως υποτίμηση, έτσι του φαινόταν του Σπύρου και τον αναστάτωνε.

Όταν τον αποχαιρετούσε στο αεροδρόμιο, «πάρε τη Φρύνη κι ελάτε» του είπε, «η Κέιτ θα χαρεί πολύ, είναι καλή κοπέλα, μοιάζει μ' εμάς» και για πρώτη φορά ο Σπύρος είδε το «εμάς» να έχει έναν ειλικρινή νοσταλγικό χαρακτήρα, με μια χροιά επαινετική για τη ράτσα και τις συνήθειές τους. Τον έσφιξε στην αγκαλιά του, «θα έρθουμε, μόλις τελειώσουμε τα γραφειοκρατικά, το καλοκαίρι ίσως, να φιλήσεις τη γυναίκα σου και στο επόμενο ταξίδι να την πάρεις μαζί σου». «Οπωσδήποτε, σας περιμένω όμως πρώτα εγώ», και

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

σήκωσε το χέρι του μαζί με την πίπα να τον χαιρετίσει. *Το αίμα νερό δεν γίνεται,* σκέφτηκε ο Σπύρος. Στην ανάγκη κανείς θυμάται όσους κάποτε ήταν πολύ κοντά του, ακόμα κι αν λείπουν τώρα μακριά, ακόμα κι αν η απόσταση ανέτρεψε την οικειότητα που υπήρχε και τη μετέτρεψε σε μια σχεδόν τυπική ευγένεια, ακόμα κι αν οι λέξεις που εκφέρονται έχουν ένα στυλ και μια φιλική διάθεση που δεν αρμόζει σε δυο αδέρφια που αγαπιούνταν κι ύστερα έπαιζαν ξύλο μέχρι που έγιναν ολόκληροι μαντράχαλοι.

© Σίσσυ Νικολάου-Βαλιούλη / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

Ο Σπύρος επιστρέφει στο διαμέρισμά του μετά από ένα ατύχημα που τον κράτησε μήνες στο νοσοκομείο. Αν και αναζητά ηρεμία και απομόνωση –είναι η πρώτη φορά που έχει ελεύθερο χρόνο και επιθυμεί να αρχίσει το γράψιμο– διαπιστώνει από την πρώτη κιόλας μέρα πως είναι «περικυκλωμένος» από το συνεργείο που θα βάψει και θα ανακαινίσει την πολυκατοικία. Ο Ρολάν, ο αρχιεργάτης, τον προσεγγίζει αμέσως και εισβάλλει δυναμικά στον περίκλειστο προσωπικό του χώρο, όπως ακούσια εισβάλλουν και οι γείτονές του.

Παράλληλα, οι χαρακτήρες της ιστορίας του αρχίζουν να διαμορφώνονται και να καθοδηγούνται τόσο από την πραγματικότητα του Σπύρου, όσο και από την ψυχική του διάθεση. Το πόδι του έχει συγκεκριμένο χρόνο ίασης, αλλά η ψυχή του; Πόσο μπορούν να συμβάλουν οι αγαπημένοι του φίλοι, ο ξενιτεμένος αδερφός, ακόμα και οι νέες γνωριμίες; Μήπως τη μεγαλύτερη βοήθεια θα την προσφέρει το ξεδίπλωμα της ψυχής του πρωταγωνιστή μέσα από το γράψιμο; Θα τον οδηγήσει η ιστορία του Στράτου και της Μαρίνας στη λύτρωση;

Με εργαλεία τις μνήμες του, το ζοφερό παρόν και τη φαντασία του, ένας συγγραφέας συνθέτει την ιστορία που θα τον βοηθήσει να αντέξει το μέλλον του.

ΕΞΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛ0002
ISBN 978-618-80819-1-8